

'Jalta, Jalta' ponovno će puniti kazališta

U ZAGREBU BI ISTODOBNO MOGLA IGRATI BAREM ČETIRI MOJA MJUZIKLA

ALFI KABILJO, SKLADATELJ, DIRIGENT I ARANŽER S USPJEŠNOM 60-GODIŠNJOM KAZALIŠNOM

I ESTRADNOM KARIJEROM, ČIJI JE NAJPOZNATIJI MJUZIKL ODIGRAN GOTOVO TISUĆU PUTA, govori o stanju na hrvatskoj kazališnoj sceni, glazbi i autorima koji su utjecali na njegov rad te najavljuje sljedeći projekt povodom 110. godišnjice zagrebačkog HNK

Razgovarala: **Melisa Skender**
 melisa.skender@nacional.hr
 Snimio: **Tomislav Čuveljak**

Alfi Kabiljo prvu je pjesmu skladao već s osam godina, a sljedeće će godine proslaviti 70. rođendan. Nakon punih 60 godina glazbenog djelovanja za vrijeme kojeg je skupio stotinjak različitih nagrada na domaćim i svjetskim festivalima, na njegovoj polici uskoro će se naći još jedna. Zagrebački skladatelj, dirigent i aranžer koji osim kazališne ima i iznimno uspješnu karijeru na estradi, na diskografskom tržištu nema kompilaciju najvećih hitova. Njegov je prvi mjuzikl "Velika trka" ujedno i prvi na ploči objavljeni mjuzikl u nekadašnjoj Jugoslaviji, no danas ni u jednoj trgovini nosača zvuka ne postoji najpoznatiji među njima, "Jalta, Jalta", koji je dosad imao tri ponovljena izdanja i sva tri su davno rasprodana.

● Neiskorišteni kapaciteti

Ipak, da hrvatska diskografska industrija nije zaboravila ovog iznimno darovitoga glazbenika bogata i raznolika opusa, dokazala je neki dan objavljujući ovogodišnje nominacije za diskografsku nagradu Porin. Alfi Kabiljo tom je prilikom dobio Porina za životno djelo.

"Nazvao me predsjednik Hrvatske diskografske udruge Hrvoje Markulj i pitao dolazim li na dodjelu Porina 21. ožujka u Rijeku. Odgovorio sam da dolazim jer tamo sam vrlo često. Dosad sam dobio dva Porina. Čak je i 'Jalta, Jalta' bila nominirana kao ponovljeno izdanje, ali nije nagrađena. No nije to ni bitno. Važno je da Porin ide svojim tokom jer ipak je to refleksija nekakve naše diskografije", kaže Kabiljo koji je prvu svoju nagradu osvojio 1961. na Zagrebačkom festivalu s pjesmom "Cvrčak i mrav". Prvi njegov mju-

zikl, koji je bio početak višegodišnje uspješne suradnje s libretistom Milanom Grgićem, postavljen je na pozornicu zagrebačkog kazališta "Komedija" 1969. Alfi Kabiljo, s više od dvije tisuće izvedbi njegovih mjuzikala, najizvođeniji je autor "Komediji". Među najpopularnijim je njegovim mjuziklima i danas "Jalta, Jalta", premijerno izvedena 1971., koja će 17. travnja biti prikazana i u Beču, prevedena na njemački jezik.

NACIONAL: Postoje najave da će "Jalta, Jalta" biti ponovno postavljena u "Komediji".

- Nadam se da sam za svoj 70. rođendan, koji ću slaviti u prosincu sljedeće godine, zaslužio da se opet postavi "Jalta". Stalno se uspoređujem s Newyorčaninom Stevenom Sondheimom

koji je kod nas nepoznat iako je riječ o definitivno najgenijalnijem kompozitoru mjuzikla uopće. Njemu je grad New York sufinancirao sedam mjuzikala koji su igrali paralelno. Zagreb nije New York, iako ima puno neiskorištenih kapaciteta pa vjerujem da bi na repertoaru mogle biti barem tri, četiri moje predstave.

NACIONAL: Hoće li se "Jalta, Jalta" u tom slučaju pojaviti u novom aranžmanu?

- Mislim da originalni aranžmani i danas apsolutno stoje, ali sad postoji fenomenalna mlada ekipa u kazalištu "Komedija" koja to može sjajno odigrati, nadam se opet u režiji najvećeg pobornika hrvatskog mjuzikla Vlade Štefančića. Sto posto sam siguran da će to opet biti hit predstava. Uvijek je bila, i gdje god

se igrala, uvijek je privlačila publiku svih generacija.

NACIONAL: Smatrate li "Jaltu" najboljim svojim mjuziklom, jer je do 1995. igrana gotovo tisuću puta?

- Pa ne bih rekao. Najbolji mjuzikl je "Kralj je gol", ali "Jalta" je očito najpopularnija. Vjerujem da je "Kralj je gol" mogao biti isto tako popularan, ali nije imao prilike jer je na repertoaru bio samo tri mjeseca. Kazalište je 70-ih i 80-ih godina stajalo iza svojih predstava i one su znatno dulje ostajale na repertoaru ako su imale publiku. Ravnatelj kazališta "Komedija" na televiziji je izjavio da se njemu više isplati igrati neku komediju s četiri glumca pa da je dvorana poluprazna nego mjuzikl s punom dvoranom. Mislim da to sve govori. Znači da je krajnje vrijeme da se u Hrvatskoj, prije svega u Zagrebu, sagradi kazališna kuća gdje bi se igrali i mjuzikli i rock opere, obične opere i komorne opere.

● Nova kazališna zgrada

NACIONAL: Znači li to da je kazalište "Komedija" premalo?

- Ja se strašno borim za to da Zagreb napokon dobije glazbeno kazalište. U čitavom 20. stoljeću u Zagrebu nije izgrađeno ni jedno kazalište. To je sramota za sve političare od 1900. pa do 2001. godine. U Hrvatskoj nema ni jednog kazališta koje permanentno igra glazbene predstave. Sve četiri operne kuće, HNK u Zagrebu, Rijeci, Splitu i Osijeku, moraju se gužvati s baletom i dramom, a kazalište "Komedija" igra 35-40 posto glazbenih predstava, ostalo su komedije. Paradoksalno je koliko se novih kina sagradilo u posljednje vrijeme. Zbog čega se barem jedno od starih kina ne bi adaptiralo u glazbeno kazalište sa 600-700 mjesta? Neću ulaziti u problem kina "Tuškanac". Moj otac je bio poznati graditelj u Zagrebu i dva puta je adaptirao "Tuškanac", prije i nakon Drugog svjetskog rata,

a ja sam još kao klinac gledao kako se to radi. Ovog časa idealno bi bilo adaptirati kinodvoranu Studentskog centra, iako mislim da bi najbolje bilo sagraditi novu kazališnu zgradu koja će imati barem 800 mjesta.

● Sjajan start

NACIONAL: Biste li se kao diplomirani arhitekt upustili u taj projekt? Naime, kako to da ste upisali arhitekturu kad ste već u srednjoj školi imali svoj glazbeni sastav s kojim ste nastupali po zagrebačkim plesnjacima?

- Diplomirao sam na arhitekturi iako sam još kao student 1961. dobio svoju prvu glazbenu nagradu na Zagrebačkom festivalu. Imao sam sjajan start. Mislim da je općenito, u svakom poslu, bitan dobar start. Imao sam sreću da su moje pjesme zabavne glazbe odmah pjevali najbolji pjevači: Ivo Robić, Gabi Novak, Ivica Šerfezi, Zdenka Vučković. Zato je nekako sve dalje išlo. Trebalo je samo izdržati, trajati.

NACIONAL: Što je svirao taj srednjoškolski sastav?

- Svirali smo ondašnje šlagere. Svi dečki iz benda poslije su imali uspješne karijere izvan glazbe. Neki od njih su sveučilišni profesori. Pjevali smo pjesme Ive Robića, a tu negdje sam i ja počeo komponirati tako da je Marko Novosel 1951. pjevao moju pjesmu "Kraj logorske vatre" u zagrebačkom Varijeteu. To je 50-ih i početkom 60-ih bilo kultno mjesto u Zagrebu gdje su nastupali vrhunski cirkuski akrobati, artisti, mađioničari, ali ipak je tendencija bila na glazbi. Tu je počeo i takozvani Prvi pljesak, a iz njega su se rodile zapravo najveće zvijezde hrvatske estrade.

NACIONAL: Koliko ste šlagera napisali od 1951. do danas?

- Jako mnogo. Ne znam točno jer sam punih 15 godina intenzivno radio baš u diskografiji, s hitovima. Puno sam snimao, najviše za Jugoton i dobrim dijelom za Radio Zagreb u njihovu Studiju četiri. To je bilo zdravo razdoblje hrvatske glazbe.

Mnogo se snimalo na radiju, stalno su se naručivala nova djela. No bilo je i neko vrijeme kad se počelo popriječko gledati na to koliko će se obogatiti skladatelj koji ima puno svojih kompozicija. To su bile gluposti.

NACIONAL: Jeste li se zbog takvih gluposti 1969. odlučili posvetiti mjuziklu?

- Kao što sam dijete glazbe, tako se mogu smatrati i djetetom kazališta. Još kao klinac odlazio sam u zagrebački HNK da bih gledao balet i opere. Moji su roditelji imali, osim bogate zbirke simfonijske glazbe, i ogromnu kolekciju opera. Kao klinac sam ranih 50-ih bio u Londonu i prisustvovao radanju rocka. Tamo sam odlazio gledati i mjuzikle i ta neka simbioza zabavne glazbe i kazališta odvušla me mjuziklu. Dugo sam tražio libretista, a onda sam u HNK gledao Grgićevu predstavu "Hranjenik" i zaključio

'KAO KLINAC sam ranih 50-ih bio u Londonu i prisustvovao radanju rocka. Tamo sam odlazio gledati i mjuzikle i ta neka simbioza zabavne glazbe i kazališta odvušla me mjuziklu'

ZAGREB BEZ KAZALIŠTA ZA MJUZIKLE

'Uz ovoliko kino dvorana, red bi bio da se u Zagrebu sagradi i jedno glazbeno kazalište s tisuću mjesta'

SRAMOTA ZA POLITIČARE

'Za čitavog 20. stoljeća u Zagrebu nije sagrađeno ni jedno kazalište i zbog toga se svi političari od 1900. do danas mogu sramiti'

'Ne znam što planiraju organizatori Porina, ali ja za svoj 70. rođendan namjeravam napraviti malo veći show od onog kakav je lani imao Arsen Dedić'

ALFI KABILJO planira svoj sljedeći rođendan povezati s proslavom godišnjice HNK u Zagrebu

ALFI KABILJO

Biografija

ROĐEN 1935. U ZAGREBU

- 1963. diplomirao arhitekturu na zagrebačkom Sveučilištu
- 1965. godina glazbenog šegrtovanja u Parizu
- 1969. u kazalištu "Komedija" postavljen mu je prvi mjuzikl "Velika trka", što je i početak suradnje s libretistom Milanom Grgićem
- 1971. premijera mjuzikla "Jalta, Jalta" i prvo skladanje glazbe za filmove "Prvo pijanstvo" i "Prvi valcer" Lordana Zafranovića
- 1985. snima glazbu za svoj prvi američki film "Gymkata". MGM ga poziva u Hollywood
- 1989. - 1998. kazalište "Komedija" izvodi mjuzikle "Car Franjo Josip u Zagrebu", "Kralj je gol", "Tko pjeva, zlo ne misli"
- 1999. svom sinu Ilanu napisao je skladbu "Hand in hand" za koju tvrdi da je najbolja njegova pjesma, a koja je nagrađena na festivalu u LA-u
- 2001. "Moji mjuzikli", retrospektiva u Lisinskom

NAJIZVOĐENIJI AUTOR S VIŠE OD 2000 IZVEDBI U KAZALIŠTU 'KOMEDIJA'

da je on genijalan. Shvatio sam da je on pisac za mene i nakon što smo se slučajno upoznali, brzo smo se zblížili. Sramota je i žalosno što njega, kao nekad najpopularnijeg hrvatskog dramskog pisca, danas nitko ne spominje.

● Praksa najvažnija

NACIONAL: Spomenuli ste bogatu obiteljsku glazbenu kolekciju. Koliko je takvo naslijeđe utjecalo na izbor skladateljskog poziva?

- Mislim da na svakog čovjeka u djetinjstvu najviše utječu roditelji. Moja majka je bila iznimno obrazovana žena. Govorila je nekoliko jezika, svirala klavir, a imala je i ogromnu zbirku različitih nota. Dakle, velika je moja prednost bila što sam doma mogao naći note Bacha, Čajkovskog, Rahmanjinova, pa sve do Gershwi-

GIMNAZIJSKI DANI Fotografija iz 8. razreda gimnazije, a već je imao i bend

SPLIT Pobjednik početkom 70-ih s Terezom Kesovijom i 'Nek idu lađe'

MILAN GRGIĆ (lijevo) postavio je s Alfijem Kabiljom većinu njegovih najboljih mjuzikala

SA SANDOM LANGERHOLTZ, zvijezdom 'Jalte' te s glumicom (u sredini) koja je tu ulogu igrala u Njemačkoj

ŠALATA je kvart u kojem se rodio, odrastao i gdje i danas svakodnevno igra tenis

na, Colea Portera itd. To je vjerojatno jako pridonijelo i mojoj glazbenoj širini. Možda zato kao kompozitor idem u više različitih pravaca, od pop glazbe do skladbi za simfonijske orkestre.

NACIONAL: Vašu majku bismo, prema tome, mogli smatrati odgovornom za ljubav koju ste razvili prema glazbi?

- Od majke sam mnogo naučio, ali najviše sam, vjerujem, naučio u sjajnoj školi bračnog para Margite i Rudolfa Matza. U Parizu sam učio komponiranje s jednim poznatim aranžerom, čak me Josip Slavenski malo učio orkestraciji. S njime i njegovom ženom moji su uvijek zajedno ljetovali i bili su dosta dobri prijatelji. Gledao sam kako on piše svoje kompozicije, a on mi je sve tumačio. Već sa 11, 12 godina znao sam ponešto o orkestru jer tada, nakon Drugog svjetskog rata, za vrlo malo novca mogle su se kupiti partiture i ruskih i francuskih i američkih glazbenih djela. O mjuziklima sam najviše naučio zahvaljujući tome što sam posuđivao plo-

če iz Američke čitaonice, od Francuza sam mogao posuditi Ravela, a kod Rusa je bilo svega. No najvažnija je, naravno, praksa.

● Filmska glazba

NACIONAL: Čini se da imate prilično bogatu zbirku nota.

- Imam dosta dobru zbirku. To mi je strašno puno koristilo za filmsku glazbu. Tako sam uvijek bio fit, kako bi se to sportski reklo, da bilo kakav problem u filmu mogu riješiti sa svim glazbenim sredstvima, od najavangardnije do šlagerke glazbe.

NACIONAL: Osim za filmove mnogih hrvatskih redatelja, pisali ste glazbu i za američke filmove poput "Final Instincta" koji nije bio tako slavan poput "Sirovih strasti", ali na čijem ste se-

Skladatelj hitova za najveće estradne zvijezde

Uskoro će se u prodaji pojaviti CD s pjesmama koje je Kabiljo napisao za Vicu Vukova

Pjesma "Kraj logorske vatre" prva je javno izvedena skladba Alfija Kabilja koji ju je napisao 1957. godine, a izvedena je u popularnom zagrebačkom Varijeteu. Nakon toga Kabiljo surađuje s velikim brojem hrvatskih estradnih zvijezda među kojima su Ivo Robić, Gabi Novak, Zdenka Kovačiček, Tereza Kesovija, Đimi Stanić, Radojka Šverko i brojni drugi. Uskoro bi se u trgovinama nosača zvuka trebao pojaviti i CD pjesama koje je Alfi Kabiljo napisao za Vicu Vukova. "Tko pjeva, zlo ne misli" (1998.) jedini je njegov mjuzikl za koji još uvijek nije napravljen i tonski zapis iako je to s HRT-om dogovoreno još na premijeri prije šest godina, gdje je bio i Mirko Galić s čitavom vrhuškom.

tu upoznali i Sharon Stone. Otkud tolika ljubav prema filmu?

- Uvijek sam obožavao film. Želio sam čak upisati filmsku režiju na Akademiji dramske umjetnosti nakon što sam diplo-

mirao na arhitekturi. No život me odvuкао na drugu stranu.

NACIONAL: Jesu li roditelji bili skeptični kad su shvatili u kojem smjeru ide život njihova sina jedinca? Ili su bili oduševljeni izborom tako nesigurnog, umjetničkog zanimanja?

- Moj otac baš nije bio sretan, ali kad su vidjeli da već kao relativno mlad

čovjek imam puno uspjeha, nekako su zašutjeli. Mislim da je najvažnije da čovjek radi posao koji voli. Iako je to lako reći, teško se izboriti za to. U glazbi je konkurencija strašno velika.

ISPLATIVIJE KAZALIŠNE PREDSTAVE

'Žalosno je kad ravnatelj 'Komedije' kaže da se više isplati komedija pred praznom dvoranom nego mjuzikl pred punom'

kupujte proizvode hrvatskih proizvođača

Ornari

Salon Rijeka u novom prostoru!

eduro
ugradni ormari s kliznim vratima i klizne stijene

www.eduro.hr

Pohvala za kvalitetu na sajmu 'Ambienta'

ZAGREB, Medvedgradska 7, tel: 01/4669 113, 01/4669 115, e-mail: eduro@zg.hinet.hr
RIJEKA, Strossmayerova 13b (200 m prije hotela 'Neboder'), tel: 051/377 317, e-mail: eduro@ri.hinet.hr
OSIJEK, Svete Ane 84, tel: 031/373 744, fax: 031/373 745, e-mail: eduro@os.tel.hr
ZADAR, FORMA MC, Trgovinski centar Relja, tel/fax: 023/311 945
VARAŽDIN, Ognjena Price 8, tel/fax: 042/232 490, e-mail: eduro@vz.hinet.hr

ZAŠTO eduro
ugradni ormari?

zbog brze isporuke i montaže **kod nas** je ALUMINIJSKI klizni sistem po istoj cijeni kao kod drugih dealera klizni sistem od čeličnih profila **jer smo** hrvatski proizvođači **jer** radimo po Vašim željama **jer** imamo veliki izbor dezena i boja

NACIONAL: Biste li im dali uloge u nekom od svojih mjuzikala?

- Svaka od njih može pjevati mjuzikl, ali to je u ovakvoj situaciji za njih prezahtjevno jer zbog proba propuštaju svoje "čvrge", što je naziv za koncerte, a zauzvrat primaju honorar koji im taj gubitak nikako ne može nadoknaditi. Bilo bi drukčije kad bi mjuzikl ili rock opera igrali barem tri mjeseca svaku večer. Mi smo 70-ih bili treći grad u svijetu za mjuzikle. Sad su nas svi prešli.

NACIONAL: Lani je Arsenu Dediću, u čast u dugogodišnjeg rada, priredjen sjajan koncert na Porinu. Planiraju li organizatori nešto slično i za vas?

- Ne znam što planiraju, ali ja planiram malo veći show za svoj 70. rođendan. Sljedeće godine i zagrebački HNK slavi svoju 110. obljetnicu pa sam predložio Tarbuku da tom prigodom postave mjuzikl "Car Franjo Josip u Zagrebu" u kojem je riječ upravo o otvaranju HNK. Zahvalan je stoga što baš opisuje to doba na prijelazu stoljeća. Igrao je u "Komediji" 138 puta i bio je jako uspješan.

NCL